

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

HØRINGSdokument

NR. 1 / 2025

RME

Faktureringsmodell for timesmålte sluttbrukere ved overgangen til 15-minutters priser i døgemarkedet

SKREVET AV

Catharina Hovind, Sabaun Ehsas, Fahad Jamil, Helene Edwardsen, Kjell Rune Verlo og Maren Wiig Eriksen

RME Høringsdokument nr. 1/2025

Faktureringsmodell for timesmålte sluttbrukere ved overgangen til 15-minutters priser i døgnet

Utgitt av: Reguleringsmyndigheten for energi
Redaktør: Mari Holen Christensen
Forfattere: Catharina Hovind, Sabaun Ehsas, Fahad Jamil, Helene Edwardsen, Kjell Rune Verlo og Maren Wiig Eriksen
Omslagsbilde: Maria Aspen Neerland/NVE

ISBN: 978-82-410-2466-5
ISSN: 2535-826X
Saksnummer: 202502508

Sammendrag: På vegne av ED har Reguleringsmyndigheten for energi i NVE(RME) utredet og utarbeidet et forslag til standardisert modell for fakturering av timesmålte sluttbrukere i lavspenningsnettet som følge av overgangen til 15 minutters tidsoppløsning i døgnet. RME foreslår en faktureringsmodell som bygger på en gjennomsnittlig timespris. For sluttbrukere vil den foreslåtte modellen gi en enkel og forståelig fakturering, men den kan føre til økte påslag eller gebyrer fordi modellen gir økt risiko for kraftleverandørene. For kraftleverandørene innebærer modellen også økte administrasjonskostnader, men vil være relativt enkel å implementere. Det samme gjelder også for nettselskaper med kunder på leveringsplikt.

Emneord: Faktureringsmodell, sluttbrukere, strømkunder, spotpris, 15-minutterspris

Reguleringsmyndigheten for energi
Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95
E-post: rme@nve.no
Internett: www.reguleringsmyndigheten.no

Innholdet kan brukes videre mot kreditering.

Mars 2025

Innhold

Innhold	3
Forord	5
Sammenheng	7
Begrepsliste	8
1 Bakgrunnen for forslaget	9
1.1 Et kraftsystem i endring trenger endret tidsoppløsning	9
1.2 Behov for en felles faktureringsmodell.....	10
1.3 Modellene som ble vurdert.....	11
1.4 Om den anbefalte modellen.....	13
1.4.1 Forskriftsforslaget bygger på den anbefalte modellen	13
1.5 Faktureringsmodell og Norgespris.....	13
2 Gjeldende rett	14
2.1 Forskrift om kraftomsetning og nettsjenester	14
2.2 Energiloven og annet regelverk	14
3 Forslag om å innføre en felles modell for fakturering av timesmålte sluttbrukere med spotprisavtale	15
3.1 Det er behov for en ensartet praksis	15
3.1.1 Det er nødvendig med endring av regelverk for å kunne pålegge en standardisert løsning	15
3.1.2 Innføring av faktureringsmodellen påvirker avtalefriheten.....	15
3.2 Omfang og varighet av modellen	16
3.3 Mangel på gode alternative løsninger.....	16
4 Forslag til nye bestemmelser	17
4.1 Forslag til ny bestemmelse om gjennomsnittlig timespris ved fakturering av sluttbrukere i lavspentnett.....	17
4.1.1 Forslag til bestemmelse.....	17
4.1.2 RMEs kommentarer	17
4.1.2.1 Bestemmelsen skal gjelde alle sluttbrukere med spotprisavtale.....	18
4.1.2.2 Faktureringsmodellen bygger på anbefalt modell fra RME	18
4.1.2.3 Henvielse til en gitt markedspris - alternativ 1.....	18
4.1.2.4 Henvielse til markedspris - alternativ 2	19
4.1.2.5 Fakturering skal skje på bakgrunn av målt forbruk	20
4.1.2.6 Faktureringsmodellen gjelder ikke for umålte anlegg	20
4.1.2.7 Faktureringsmodell gjelder for leveringsplikt, plusskunder og avviksoppgjør	20
4.2 Forslag til endring av § 2-1 om prising av leveringspliktig kraftleveranse.....	21
4.2.1 Forslag til endring	21
4.2.2 RMEs kommentarer	21
4.3 Forslag til endring av § 9-1c om overtredelsesgebyr.....	21
4.3.1 Forslag til endring	21

4.3.2	RMEs kommentarer.....	21
4.4	Ikrafttredelse.....	22
5	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	23
5.1	Konsekvenser for sluttbrukere.....	23
5.1.1	Tilpasning av forbruk etter prissignaler.....	23
5.2	Konsekvenser for kraftleverandørene.....	23
5.2.1	Vurdering av risiko for kraftleverandørene.....	23
5.2.2	Administrasjonskostnader for kraftleverandørene.....	24
5.3	Konsekvenser for nettselskapene.....	24
5.4	Felles konsekvenser for aktørene.....	25
5.4.1	Systemendringer hos aktørene.....	25
5.4.2	Anvendbarhet.....	25
5.5	Konsekvenser for andre.....	25
5.6	Nødvendige forutsetninger for en vellykket gjennomføring.....	26
6	Utkast til forskriftstekst.....	27
6.1	Forslag til endringer i forskriften under energiloven.....	27

Forord

Dette høringsdokumentet er utarbeidet på oppdrag fra Energidepartementet (ED) til Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) av 22. januar 2025.

Vinteren 2025 fikk RME i oppdrag av ED å utrede og utarbeide et forslag til en standardisert modell for fakturering av timesmålte sluttbrukere i lavspennetnettet som følge av overgangen til 15 minutters tidsopløsning i døgnet. RME har fått i oppgave å utarbeide forslag til forskriftsbestemmelser og et høringsnotat.

På vegne av ED sender RME forslag til endringer i forskrift om kraftomsetning og nettjenester på høring. Det er lagt opp til at endringene skal tre i kraft 1. juli 2025.

Vi ber om at innspill og kommentarer til endringene sendes RME innen 16. mai 2025. Dere kan sende hørings svar til RME på e-post rme@nve.no.

Merk e-posten med referansenummer **202502508**. Alle høringsinnspill vil bli publisert.

Oslo, mars 2025

Med hilsen

Tore Langset
direktør
Reguleringsmyndigheten for energi

Torfinn Jonassen
seksjonssjef
Seksjon for kunde og nett

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Sammendrag

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE(RME) foreslår endringer i forskrift om kraftomsetning og nettjenester om fakturering av timesmålte sluttbrukere etter overgangen til 15-minutters tidsoppløsning i kraftmarkedet.

Bakgrunnen for forslaget er at døgnmarkedet går over til 15-minutters priser, mens forbruket til sluttbrukere fortsatt måles per 60 minutter. Dagens regelverk, som er tilpasset at markedspriser settes per time, vil ikke fungere godt når markedet går over til 15 minutters priser. Dette skaper behov for en standardisert faktureringsmodell for timesmålte sluttbrukere.

Etter en vurdering av ulike alternativer, foreslår RME en modell hvor sluttbrukere faktureres basert på gjennomsnittlig timespris, beregnet som et gjennomsnitt av fire 15-minutters priser.

For sluttbrukere vil den foreslåtte modellen gi en enkel og forståelig fakturering, men den kan føre til økte påslag eller gebyrer fordi modellen gir økt risiko for kraftleverandørene. For kraftleverandørene innebærer modellen også økte administrasjonskostnader, men vil være relativt enkel å implementere. Det samme gjelder også for nettselskaper med kunder på leveringsplikt.

Begrepsliste

I denne begrepslisten forklares fagbegreper¹ som brukes i dette høringsnotatet:

Forskrift om kraftomsetning og netjtjenester: Forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet, mv. *Også kalt avregningsforskriften.*

Døgnmarkedet: marked hvor kontrakter for kjøp av salg og elektrisk energi handles, per tidsenhet, for fysisk levering neste døgn. *Også kalt Day-a-head market, eller dagen-før-markedet på norsk.*

Forbruker: fysisk person som får levert elektrisk energi og netjtjenester til målepunkt registrert kun på vedkommende, og som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet.

Kraftleverandør: omsetningskonsesjonær som selger elektrisk energi til sluttbruker. Kraftleverandør er også sluttbrukere som handler i organiserte markeder.

Lavspentnett: Nett med spenning opptil 1kV. *Også kalt lavspent distribusjonsnett*

Nettselskap: omsetningskonsesjonær som eier overføringsnett eller har ansvar for netjtjenester.

Plusskunde: sluttbruker med forbruk og fysisk eller virtuell produksjon bak tilknytningspunkt, hvor innmatet effekt i tilknytningspunktet ikke på noe tidspunkt overstiger 100kW. En plusskunde kan ikke ha konsesjonspliktig anlegg bak eget tilknytningspunkt eller omsetning bak tilknytningspunktet som krever omsetningskonsesjon.

Sluttbruker: kjøper av elektrisk energi som ikke selger denne videre.

Sluttbrukermarked: marked hvor strøm til sluttbrukere handles, av kraftleverandørene.

Spotpris: prisen i døgnmarkedet på elektrisk kraft per kWh i det aktuelle prisområdet.

Timesmåling: timevis registrering med fjernavlesning av innmating eller uttak. *Også kalt 60-minutters registreringsfrekvens.*

15-minutters priser: *Pris satt per 15 minutter - den nye markedsprisen etter 11. juni 2025.*

¹ Døgnmarkedet er definert i forskrift om systemansvaret i kraftforsyningen § 3. Forbruker, kraftleverandør, nettselskap, plusskunde, sluttbruker og timesmåling er definert i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester §1-3. Lavspentnett eller lavspenningsanlegg er ikke definert i forskrift – høyspenningsanlegg er definert som alt over 1kV i forskrift om elektriske forsyningsanlegg § 1-5. Spotpris er definert i prisopplysningsforskriften § 19 a.

1 Bakgrunnen for forslaget

1.1 Et kraftsystem i endring trenger endret tidsoppløsning

Det norske og nordiske kraftsystemet er i endring, med mer variabel fornybar kraftproduksjon og økt elektrifisering, i stor grad drevet av det grønne skiftet. Denne utviklingen gir nye utfordringer for systemansvarlig med å planlegge kraftsystemet i balanse, og øker behovet for tiltak for å redusere ubalanser og frekvensavvik.

Et særtrekk ved kraftsystemet er at fysiske lover forutsetter at kraftsystemet skal være i fysisk balanse. For å løse dette må produsenter og forbrukere i Norge og Europa sammen og hver for seg bidra til at det produseres og forbrukes nøyaktig like mye strøm samtidig. De fysiske kraftmarkedene er et virkemiddel for å bidra til at aktørene i kraftsystemet handler seg i balanse, for på denne måten sørge for at kraftsystemet som helhet planlegges i balanse. Dette har frem til nå skjedd for hver time i døgnet. Det kan imidlertid skje store svingninger i forbruk og produksjon i løpet av en time. Dagens tidsoppløsning på 60 minutter i balanseavregningen og markedene, gir ingen insentiver for markedsaktørene til å tilpasse produksjon og forbruk innad i timen.

Døgnmarkedet er hovedmarkedet for krafthandel i Norden. Dette er et viktig marked for kraftleverandører som handler strøm og selger til sluttbrukere. Fra 11. juni 2025 er det planlagt at handel i døgnmarkedet skal skje innenfor 15-minutters tidsrammer.² En konsekvens av dette er at prisen i døgnmarkedet settes for hvert kvarter, og ikke for 60 minutter. Målepunkt for større sluttbrukere tilknyttet høyspentnettet, produsenter og utvekslingspunkt vil registrere 15 minutters målinger.³ Når tidsoppløsningen endres fra 60 til 15 minutter, må markedsaktørene planlegge seg i balanse innenfor hvert kvarter. Samtidig vil resultatene fra kraftmarkedene i større grad samsvare med de fysiske endringene i kraftsystemet. En tidsoppløsning på 15 minutter er ventet å redusere de strukturelle ubalansene og kan isolert sett redusere behov for tiltak fra systemansvarlig for å opprettholde balansen i systemet. Dette gir en mer effektiv og sikker systemdrift.

Målepunkt for sluttbrukere tilknyttet lavspennetnettet (inkludert plusskunder) utgjør mer enn 99% av målepunktene i Norge, og disse vil fortsatt bli målt per 60 minutter.⁴ For sluttbrukere, som ikke har 15-minutters målinger, vil det ikke lenger være samsvar mellom tidsoppløsningen på målt forbruk og tidsoppløsningen på strømprisen i døgnmarkedet. Om lag 93 % av norske husholdningskunder, som er sluttbrukere i lavspennetnettet, hadde spotprisavtaler i 2. kvartal i 2024. Dette er en avtale hvor prisen for levert strøm fra kraftleverandøren følger spotprisen i døgnmarkedet.

Når døgnmarkedet går over på 15-minutters tidsoppløsning, må kraftleverandørene forholde seg til oppgjør på to sider. På den ene siden der de som aktør i engrosmarkedet blir eksponert

² [Updated Go-Live Plan for 15-Minute Energy Markets – nordicbalancingmodel](#)

³ Jf. forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 3-2

⁴ Det er per mars 2025 ikke bestemt om og eventuell når sluttbrukere skal gå over til 15 minutters registreringsfrekvens. RME har hatt et parallelt arbeid med dette vinteren 2025, og har hatt ute på høring en rapport Thema Consulting lagde på oppdrag fra RME, se [RME ber om innspill til ekstern rapport om utredning av 15 minutters måling i lavspenningsanlegg - NVE](#). Svarfrist for denne høringen var 28. februar.

for spotpriser per kvarter, og på den andre siden der de selv må fakturere sluttbrukerne basert på måledata per time.

Det finnes ulike måter for å konvertere sluttbrukernes måledata fra time til kvarter eller spotprisene fra kvarter til time. Ulike konverteringsmodeller kan medføre ulik grad av risiko for kraftleverandørene og skaper avvik mellom oppgjørene.

For å opprettholde et oversiktlig sluttbrukermarked mener vi det er hensiktsmessig å regulere hvilken konverteringsmodell som skal ligge til grunn for fakturering av sluttbrukere med timesmåling etter at døgnet går over til 15 minutters tidsoppløsning.

Det er derfor behov for å forskriftsfeste en standard faktureringsmodell som blir felles for alle kraftleverandører og andre relevante aktører og som også sluttbrukere kan forholde seg til. I dette høringsforslaget foreslår vi derfor endringer i forskrift om kraftomsetning og nettjenester som innebærer at det fastsettes en standardisert modell for å beregne faktureringsgrunnlaget for timesmålte sluttbrukere.

1.2 Behov for en felles faktureringsmodell

For å vurdere hvordan en best kan imøtekomme utfordringene som sluttbrukerne og kraftleverandørene vil oppleve etter overgangen til 15-minutters priser i markedet, inviterte RME utvalgte aktører fra bransjen til dialog høsten 2024. RME opprettet en arbeidsgruppe bestående av utvalgte kraftleverandører, Statnett/Elhub og Fornybar Norge for å bistå med utredning av ulike modeller for fakturering av timesmålte sluttbrukere ved overgang til 15-minutters tidsoppløsning i døgnet.

Arbeidsgruppen vurderte fire ulike modeller for å fakturere sluttbrukere på en ensartet måte etter overgang til 15-minutters spotpris. På bakgrunn av arbeidet har RME utarbeidet en rapport, hvor bransjeaktørene har bidratt med innspill og deltatt i diskusjoner omkring temaet (heretter kalt RMEs rapport).⁵ I rapporten anbefaler RME at det innføres en felles modell for fakturering av sluttbrukere med timesmåling som skal gjelde fra tidspunktet døgnet går over til 15 minutters tidsoppløsning.

Basert på en vurdering av de ulike modellenes styrker og svakheter anbefaler RME en modell som innebærer å fakturere sluttbrukere for en timepris basert på et aritmetisk gjennomsnitt av fire 15-minutters priser innenfor hver time. Sluttbrukere vil faktureres ut fra deres målte timesforbruk per time og denne gjennomsnittsprisen. Denne modellen anses som den mest transparente og enkleste for alle parter å forholde seg til.

Særlig to hensyn var førende for valg av faktureringsmodell. For det første skulle modellen gi en enkel og forståelig fakturering av sluttbrukeren, for å motvirke at sluttbrukerens tillitt til markedet svekkes. For det andre skulle modellen søke å redusere risiko for økte kostnader hos kraftleverandørene. Begge hensynene ble identifisert som gjensidig viktig for både sluttbrukere og kraftleverandører. En svekket tillit blant sluttbrukere kan føre til tap av omdømme for kraftleverandørene. Økte kostnader for kraftleverandørene vil ofte resultere i høyere priser for sluttbrukere.

⁵ Se vedlagt RME Rapport nr. 2/2025 «Utredning av modell for fakturering av sluttbrukere med timesmåling etter overgang til 15 minutters spotpris». Også tilgjengelig på nett: [RME Rapport 2/2025: Utredning av modeller for fakturering av sluttbrukere med timesmåling etter overgang til 15 minutters spotpris](#)

Hensynet til at sluttbrukerne skal ha tillit til sluttbrukermarkedet ble særlig vektlagt i vurderingen av modellen.

1.3 Modellene som ble vurdert

I RMEs rapport ble fire ulike modeller for fakturering av sluttbrukere med timesmåling vurdert.

1. **Gjennomsnittlig timespris:** Timespris beregnet som et aritmetisk (flatt) gjennomsnitt av de fire kvartersprisene i timen.
2. **Stipulert timespris:** Timespris basert på et vektet gjennomsnitt av kvartersprisene, justert etter estimert forbruk per kvarter.
3. **Gjennomsnittlig kvarterforbruk:** Kvarterforbruk beregnet som et flatt gjennomsnitt av timesforbruket.
4. **Stipulert kvartersforbruk:** Kvarterforbruk beregnet ut ifra timesforbruket ved hjelp av Elhubs forbruksprofil

Under er en sammenfatning av de kartlagte styrkene og svakhetene ved de ulike modellene. Vurderingen av hver av modellene er beskrevet nærmere i RMEs rapport.⁶

	Styrker	Svakheter
<p>Modell 1: Gjennomsnittlig timespris</p> <p>Timepris beregnet som et aritmetisk gjennomsnitt av de fire kvartersprisene i timen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mest likt dagens system for fakturering. • Pedagogisk enkelt å forklare for kraftleverandørens kundeservice til kunde. • Krever få og små endringer i aktørenes datasystemer. • Transparent modell for sluttbrukerne. • Opprettholder en timesbasert opplevelse for sluttbrukeren. • Målt timesforbruk som grunnlag for fakturering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Økt profilrisiko⁷ for kraftleverandør.
<p>Modell 2: Stipulert timespris</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Redusert profilrisiko for kraftleverandør. 	<ul style="list-style-type: none"> • Må utvikles en ny forbruksprofil i markedet.

⁶ Se RME Rapport nr. 2/2025, kapittel 3.

⁷ Risiko som oppstår når kraftleverandøren må legge til grunn kvartersoppløsning ved innkjøp av kraft, men må fakturere sluttbrukeren basert på en annen fordeling av forbruksmønsteret gjennom timen. Dette gir avvik mellom innkjøpskostnad og faktureringsbeløp for kraftleverandøren.

<p>Timepris beregnet som et vektet gjennomsnitt av kvarterprisene, justert etter antatt forbruk per kvarter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krever få og små endringer i aktørens datasystemer. • Opprettholder en timesbasert opplevelse for sluttbruker. • Målt timesforbruk som grunnlag for fakturering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogisk vanskelig å forklare for kundeservice til kunden. • Komplisert modell å forstå for sluttbrukerne. • Fordrer høy tillit hos sluttbrukerne til prissettingen. • Gir ulike priser innad i et prisområde.
<p>Modell 3: Gjennomsnittlig kvarterforbruk</p> <p>Kvarterforbruk beregnet som et gjennomsnitt av timesforbruket.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forbereder bransjen på eventuell fremtidig kvartermåling. • Forbereder sluttbrukere på en eventuell fremtidig kvartermåling. • Enkel modell å forstå for sluttbrukerne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Økt profilirisiko for kraftleverandører. • Krever enkle, men omfattende endringer i systemer hos aktørene. • Kan skape misnøye hos sluttbrukere med avvikende forbruksmønstre. • Kan skape falsk illusjon om at kvarterpriser gjelder for målt forbruk per kvarter.
<p>Modell 4: Stipulert kvarterforbruk</p> <p>Kvarterforbruk beregnet ut ifra forbruksprofilen «60-15 profilering» i Elhub</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen profilirisiko for kraftleverandører. • Forbereder bransjen på eventuell fremtidig kvartermåling. • Forbereder sluttbrukere på eventuell fremtidig kvartermåling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Krever kompliserte og omfattende endringer hos aktørene. • Måleverdier vil ikke være klare før fem dager etter driftsdøgnet. • Pedagogisk vanskelig å forklare for kundeservice til kundene. • Kan skape misnøye hos sluttbrukere med avvikende forbruksmønstre. • Kan skape falsk illusjon om at kvarterpriser

		gjelder for målt forbruk per kvarter.
--	--	---------------------------------------

1.4 Om den anbefalte modellen

RME anbefaler modell 1 fra RMEs rapport, som innebærer at timesprisen beregnes som et aritmetisk gjennomsnitt av de fire kvarterprisene i timen. For de fleste sluttbrukere vil denne modellen oppfattes som relativt lik dagens timesfakturering. Modellen er enkel å forstå, og er vurdert som den mest transparente av de fire modellene. Sluttbrukere trenger kun informasjon om 15-minutters prisene for å regne ut og kontrollere gjennomsnittlig timespris. Vi vurderer at fakturering basert på timesmåling og gjennomsnittlig timepris er den modellen som i størst grad vil gi kundene en følelse av fortsatt kontroll og trygghet. Dette er viktig for å unngå tap av omdømme for kraftleverandørene og opprettholde tilliten til sluttbrukermarkedet.

Ingen av de vurderte modellene legger til rette for at kundene kan bidra med fleksibilitet til kraftsystemet på kvartersnivå, fordi spotpriser og forbuksverdier har ulike tidsoppløsninger. Den anbefalte modellen vil likevel gi sluttbrukere mer forutsigbarhet enn de øvrige modellene. Sluttbrukere vil kunne flytte strømforbruket fra time til time for å redusere egen strømgregning, slik som i dag.

Den valgte modellen vil kreve færrest mulig endringer fra dagens system sammenlignet med de øvrige modellene. Modellen er derfor minst kostnadskrevene og enklest å implementere. Dette reduserer sannsynligheten for høye implementeringskostnader som kan bli overført til sluttbrukere. Siden dagens faktureringsregelverk (og tilhørende system) er basert på timespriser, vil overgangen være mindre teknisk krevende. Dette reduserer også risiko for feil og forsinkelser i implementeringen.

1.4.1 Forskriftsforslaget bygger på den anbefalte modellen

Som man vil se av forslaget til forskriftsbestemmelse i kapittel 4, er ikke den foreslåtte modellen identisk med anbefalt modell 1 i RMEs rapport. Den foreslåtte modellen i forskriften bygger på modell 1, og er ikke ment å ha et annet faktisk innhold. Endringene som er gjort med forskriftsforslaget er først og fremst for å få til en regel som er så enkel som mulig, både for aktørene som skal bruke den til å fakturere, og å forstå for de som får sitt strømforbruk fakturert etter modellen. Den foreslåtte modellen forklares nærmere i kapittel 4.1.2.

1.5 Faktureringsmodell og Norgespris

RMEs arbeid med å utrede mulige faktureringsmodeller, og dette høringsnotatet, ble i stor grad gjort før forslaget om «Norgespris» ble lansert av regjeringen.⁸ Forslaget om Norgespris innebærer at kundene som ønsker å inngå avtale om Norgespris kan gjøre dette uavhengig av hvilken strømvavtale de har. Kundene skal fortsatt ha en strømvavtale med sin kraftleverandør selv om de inngår avtale om Norgespris. Videre oppfatter vi at forslaget om Norgespris tar utgangspunkt i at timesverdier for områdeprisen skal avregnes mot 40 øre/kWh ekskludert moms. Vi mener dette styrker behovet for å få på plass en entydig beregning av spotprisen for sluttbrukere.

⁸ [Høring av forslag til ny lov om Norgespris og strømskade til husholdninger - regjeringen.no](#)

2 Gjeldende rett

2.1 Forskrift om kraftomsetning og nettjenester

Etter forskrift om kraftomsetning og nettjenester som regulerer måling, avregning og fakturering skal forbruket til sluttbrukere i lavspentnett måles per time, jf. § 3-2 og det skal faktureres basert på timesforbruket, jf. § 7-1a andre ledd og § 7-1b andre ledd. Dagens markedspriser med 60-minutters tidsoppløsning gjenspeiles i dagens regelverk.

Dagens regelverk vil ikke fungere godt når markedsprisene går over til 15-minutters tidsoppløsning, blant annet fordi kraftleverandørene ikke vil kunne bruke disse markedsprisene direkte for å fakturere timesmålt forbruk. Det vil være et misforhold mellom tidsoppløsningen på prisene og kravene til fakturering av timesmålt forbruk.

Det finnes ikke hjemmel i dagens regelverk for å pålegge aktørene å følge en bestemt modell for fakturering i tråd RMEs anbefaling.

2.2 Energiloven og annet regelverk

Det finnes også tilgrensende bestemmelser og direkte eller indirekte krav til kjøp og salg av strøm i annet regelverk.

En kraftleverandør har adgang til å gjøre endringer i kraftavtaler. Hensyn til forbrukervern er ivaretatt ved at endringer i slike avtaler er underlagt regler i energiloven, samt i markedsførings- og forbrukerlovgivningen. Prisopplysningsforskriften, som er en del av markedsføringsregelverket, har krav til spotprisavtaler i kapittel 6. Prisopplysningsforskriften har også krav til varsling ved endring av kraftavtaler, jf. forskriften § 22. Det er krav om at kraftleverandøren skal varsle forbruker senest 30 dager før endringen skal tre i kraft. En endret faktureringsmodell vil utløse krav til varsling etter prisopplysningsforskriften, selv om dette er en endring myndighetene innfører, og ikke den enkelte kraftleverandør.

Norge er gjennom EØS-avtalen rettslig forpliktet til å følge reglene i elmarkedsdirektivet⁹ av 2009. RME vurderer at reglene i elmarkedsdirektivet ikke er til hinder for at Norge innfører regler om at sluttbrukere i lavspentnett skal faktureres basert på gjennomsnittlig timepris. Innføring av ny faktureringsmodell er dermed i tråd med Norges EØS-rettslige forpliktelser.

RME viser til at overgangen til 15 minutters tidsoppløsning også kan få betydning for annet regelverk, slik som reglene om strømstøtte etter strømstøttsloven og nettleie, men det behandles ikke videre i dette høringsnotatet.

⁹ Europaparlamentets- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft og om oppheving av direktiv 2003/54/EF

3 Forslag om å innføre en felles modell for fakturering av timesmålte sluttbrukere med spotprisavtale

3.1 Det er behov for en ensartet praksis

Kraftmarkedet kan være krevende å forstå og navigere i. Det er derfor viktig å skape et så oversiktlig marked som mulig. RMEs rapport gir en anbefaling om hvordan kraftleverandører kan fakturere sluttbrukere etter overgangen til 15 minutters tidsoppløsning i døgnet. Det antas at en del kraftleverandører vil følge denne anbefalingen. RME mener likevel det er behov for å forskriftsfeste denne modellen for å sikre ensartet praksis blant kraftleverandørene. I mangel av klare og entydige regler vil det være vanskelig for kundene å etterprøve om de blir fakturert med riktig pris.

3.1.1 Det er nødvendig med endring av regelverk for å kunne pålegge en standardisert løsning

Som det kommer frem av kapittel 4, vurderer vi at det i dagens regelverk ikke er hjemmel for å pålegge kraftleverandørene å fakturere sluttbrukere basert på en løsning med gjennomsnittlig timespris. RME mener derfor det er nødvendig med endring av dagens regelverk som knytter seg til fakturering av sluttbrukere, en forskriftsregulering av hvordan dette skal gjennomføres når døgnet går over til 15 minutters tidsoppløsning.

3.1.2 Innføring av faktureringsmodellen påvirker avtalefriheten

Et prinsipielt spørsmål er om innføring av en slik faktureringsmodell kan være et inngrep i kraftleverandørers avtalefrihet. Avtalefriheten gir partene i en kraftavtale frihet til å forhandle og inngå avtaler basert på egne behov og preferanser. I dag er det flere regler på området som begrenser avtalefriheten, for å sikre forbrukernes rettigheter og beskyttelse.

Energiloven, markedsføringsloven, prisopplysningsforskriften og forskrift om kraftomsetning og netjtjenester setter rammer for hva som er tillatt i slike avtaler. Disse regelverkene sikrer at avtalene ikke inneholder urimelige vilkår, at forbrukerne får korrekt prisinformasjon, og at de har rettigheter ved endringer i avtalen.

Sluttbrukerhensynet har vært en sentral faktor i RMEs vurdering av faktureringsmodeller. Den største gruppen av sluttbrukere i lavspentnett er forbrukere. Rapporten legger til grunn at det er nødvendig å forskriftsfeste bruken av gjennomsnittlig timespris ved fakturering av timesmålte¹⁰ sluttbrukere for å skape ensartet praksis slik at det blir lettere for sluttbrukerne å forstå faktureringsgrunnlaget.

Foreslåtte forskriftsendringer i dette høringsdokumentet innebærer at sluttbrukerne fortsatt faktureres for det faktiske forbruket. Forbrukerhensynet taler for regulering av bruken av

¹⁰ Som vist til under punkt 4.1.2, er dette også ment å gjelde sluttbrukere med profilert forbruk per 60 minutter.

gjennomsnittlig timespris ved fakturering av sluttbrukere i lavspennetnettet. Dette er vurdert som den beste løsningen for sluttbrukerne av flere grunner som nevnes i RMEs rapport¹¹:

- Ved å forskriftsfeste at alle leverandører skal bruke samme metode for fakturering, beskyttes sluttbrukerne mot endringer i faktureringsmodellene, noe som gir stabilitet og forutsigbarhet.
- Modellen sørger for at alle sluttbrukere blir fakturert etter samme metode på tvers av alle aktører på en oversiktlig og rimelig måte.
- Fakturering basert på gjennomsnittlig timepris gir en enkel og forståelig fakturering av sluttbrukerne.
- Den valgte modellen gjør det enklere for RME å føre tilsyn med kraftleverandørenes fakturering av timesmålte kunder når engrosmarkedet går over til kvarterpriser.

Samlet sett mener RME at en slik regulering vil bidra til å ivareta sluttbrukernes interesser og sikre en mer stabil og transparent faktureringsmodell. RME mener disse hensynene veier tungt, og at det derfor er behov for å begrense kraftleverandørenes avtalefrihet på dette området.

3.2 Omfang og varighet av modellen

Det er usikkerhet rundt varigheten av den foreslåtte faktureringsmodellen. Varigheten vil kunne påvirkes av en eventuell innføring av 15-minutters måling av sluttbrukere tilknyttet lavspennetnettet. Hvorvidt måling på 15 minutter bør innføres for sluttbrukere tilknyttet lavspennetnettet, utredes for tiden av RME.

Det vurderes at faktureringsmodellen også kan fungere som en alternativ løsning i et fremtidig kraftsystem der hovedregelen er at forbruket til alle sluttbrukere i lavspennnett måles på 15 minutter. Modellen gir derfor en fleksibilitet som er viktig for å møte usikkerheten knyttet til 15-minutters måling i fremtiden. Flere bransjeaktører mener at en eventuell innføring av den foreslåtte faktureringsmodellen bør være midlertidig, og at denne revurderes når det er avklart om 15-minutters måling av sluttbrukere i lavspennetnettet skal innføres.

RME vurderer at innføringen av den foreslåtte faktureringsmodellen vil påvirke samtlige sluttbrukere (inkludert plusskunder) hovedsakelig tilknyttet lavspennetnettet, kraftleverandørene, nettselskaper med leveringspliktige kraftleveranser og tredjeparter. Se kapittel 5 for mer informasjon om økonomiske og administrative konsekvenser.

3.3 Mangel på gode alternative løsninger

RME mener det ikke finnes gode alternativer til å gå veien om en forskriftsfestet faktureringsmodell.

Å ikke foreslå forskriftsendringer ville etter RMEs oppfatning føre til en usikker og uoversiktlig situasjon for sluttbrukerne i et allerede komplisert marked. Dette ville også ha vanskeliggjort RMEs rolle som veileder og kontrollmyndighet overfor de aktørene vi skal føre tilsyn med, ved at mange ulike og mulig uoversiktlige løsninger kunne bli tatt i bruk.

¹¹ RME Rapport nr. 2/2025 «Utredning av modell for fakturering av sluttbrukere med timesmåling etter overgang til 15 minutters spotpris».

4 Forslag til nye bestemmelser

RME foreslår å legge til en ny bestemmelse i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester om hvordan sluttbrukere med spotprisavtale, som måles per time, skal faktureres. Vi foreslår også en endring i dagens § 2-1 a om prising av leveringspliktig kraftleveranse og en endring i forskriftens bestemmelse om overtredelsesgebyr i § 9-1c.

4.1 Forslag til ny bestemmelse om gjennomsnittlig timespris ved fakturering av sluttbrukere i lavspennnett

4.1.1 Forslag til bestemmelse

§ 9-1d Fakturering av sluttbrukere med spotprisavtale og registreringsfrekvens på 60 minutter.

Alternativ 1:

Kraftleverandører som fakturerer sluttbrukere med spotprisavtaler og forbruk med registreringsfrekvens på 60 minutter, skal bruke Nord Pool sin publiserte timespris per budområde oppgitt i NOK. Dette gjelder også sluttbrukere med profilavregnet forbruk.

Faktureringen baseres på sluttbrukerens forbruk av elektrisk energi per time etter § 7-5.

Denne bestemmelsen gjelder også for nettselskapers og kraftleverandørers fakturering av avviksoppgjør, jf. § 6-12 tredje ledd, fakturering av innmating og uttak hos plusskunder og for fakturering av nettselskapets leveringsplikt etter energiloven § 3-3.

Alternativ 2:

Kraftleverandører som fakturerer sluttbrukere med spotprisavtaler og forbruk med registreringsfrekvens på 60 minutter, skal bruke et gjennomsnitt av Nord Pool sine publiserte kvarterspriser per budområde oppgitt i NOK. Dette gjelder også sluttbrukere med profilavregnet forbruk.

Faktureringen baseres på sluttbrukerens forbruk av elektrisk energi per time etter § 7-5.

Denne bestemmelsen gjelder også for nettselskapers og kraftleverandørers fakturering av avviksoppgjør, jf. § 6-12 tredje ledd, fakturering av innmating og uttak hos plusskunder og for fakturering av nettselskapets leveringsplikt etter energiloven § 3-3.

4.1.2 RMEs kommentarer

Når døgnet går over fra 60-minutters markedspriser til 15-minutters markedspriser, er det behov for en klar regel som direkte regulerer hvilken pris som skal gjelde som referanse når sluttbrukere skal faktureres på timesverdier. Den foreslåtte regelen henger til en viss grad sammen med reglene om fakturering i forskriftens kapittel 7, bestemmelser som også legger til grunn at forbrukernes faktura skal reflektere hvor mye energi som blir brukt til hver time.

RME sender to alternativer på høring. Det er kun deler av bestemmelsens første ledd som er ulikt i de to alternativene. Vi ønsker innspill på hva høringsinstansene mener vil være den beste løsningen.

4.1.2.1 Bestemmelsen skal gjelde alle sluttbrukere med spotprisavtale

Den foreslåtte bestemmelsen (begge alternativene) er ment å gjelde for alle sluttbrukere som har spotpris og avregnes per time, ikke bare forbrukere. Andre sluttbrukere, som små og mellomstore bedrifter, med spotpris, bør også nyte det samme vernet og forutberegneligheten som forbrukere. Dette fordi deres forbruk og fakturering i dag tar utgangspunkt i samme pris og avregning, og vil møte på samme problem som forbrukerne etter 11. juni 2025.

Bestemmelsens første ledd innebærer at den nye regelen skal gjelde for alle strømvavtaler som følger døgnet, med andre ord spotprisavtaler. Om lag 93 prosent av norske husholdningskunder har spotprisavtale, og det er hovedsakelig disse som vil bli påvirket av forskriftsendringen. Bestemmelsen skal gjelde for sluttbrukere som blir målt på 60 minutter og de som blir profilert på 60 minutter. Dette er hovedsakelig sluttbrukere i lavspentnettet, men RME tar høyde for at det også finnes noen slike sluttbrukere i høyspentnettet. Vi mener det er fornuftig at også disse følger samme faktureringsmodell. Bestemmelsen skal ikke gjelde sluttbrukere i høyspentnett som måles på 15 minutter.

Bestemmelsens første ledd slår videre fast hvilken pris kraftleverandørene skal bruke på sluttbrukere med spotprisavtale og registreringsfrekvens på 60 minutter (enkelt kalt timesmåling).

Faktureringsmodellen setter krav til hvilken pris kraftleverandørene skal ta som utgangspunkt, siden det ikke lenger vil være en objektiv spotpris slik som i dag. Bestemmelsen og modellen regulerer ikke hvilke påslag kraftleverandøren setter. Det sentrale her er at det er et likt, og tilgjengelig utgangspunkt for spotprisen.

4.1.2.2 Faktureringsmodellen bygger på anbefalt modell fra RME

Det første alternativet er ikke identisk med modell 1 som RME anbefaler i RME rapporten. Bestemmelsen bygger på den foreslåtte modellen, som sier at timesprisen beregnes som et aritmetisk gjennomsnitt av de fire kvarterprisene i timen per budområde. Nord Pool regner om timepris og kvarterpriser fra euro til NOK ved å bruke endelig vekslingskurs fra banken. Kvarter og timepris fra euro til NOK omregnes hver for seg, og publiseres med to desimaler etter symmetrisk avrunding¹². Det blir dermed ikke alltid et eksakt samsvar mellom publisert timepris i NOK og å benytte aritmetisk gjennomsnitt av kvartersprisene i NOK. RME foreslår derfor å benytte den publiserte timesprisen hos Nord Pool.¹³ Denne gjennomsnittlige timesprisen skal deretter brukes til å fakturere sluttbrukerens faktiske timesforbruk.

Det andre alternativet er likere den foreslåtte modellen fra RMEs rapport.

4.1.2.3 Henvisning til en gitt markedspris - alternativ 1

RME foreslår denne løsningen, med en slik henvisning til Nord Pool sin publiserte timespris fordi vi anser dette som det mest hensiktsmessige alternativet. Faktureringsmodellen vi foreslår i ny § 9-1d har som formål å sikre likebehandling og ensartet praksis i bransjen, og at

¹² Symmetrisk avrunding er en avrundingsmetode hvor tall som ligger nøyaktig midt mellom to mulige avrundingsverdier avrundes til det nærmeste partallet.

¹³ Nord Pool har informert RME om at de kommer til å publisere en gjennomsnittlig timespris etter overgangen til 15-minutterspriser.

det skal være så mye transparens som mulig for sluttbrukerne. Prisen som skal tas utgangspunkt i må være lett tilgjengelig.

I stedet for å vise til en publisert timespris i NOK, kunne man henvist til den publiserte timeprisen i euro, slik den vil bli beregnet av de europeiske markedskoblingsoperatørene. Ulempen med denne løsningen er at det da ville vært behov for detaljerte regler for hvordan prisen skulle regnes om til NOK, inkludert hvilke vekslingskurser, avrundingsregler og antall desimaler som skulle brukes.

Det er mulig at publisering av pris er en oppgave som kunne ha blitt lagt til avregningsansvarlig og Elhub. Dette ville ha vært en utvidet oppgave for avregningsansvarlig og Elhub, som ville ha krevd noe utvikling og endring av systemer. Det er usikkert om det er den mest hensiktsmessige løsningen å pålegge en slik oppgave som hadde krevd en del utvikling og kostnader, når det er usikkert om sluttbrukere skal fortsette med 60 minutters avregning eller gå over på 15 minutters avregning.

Den foreslåtte bestemmelsen og modellen viser til hva man skal bruke som referansepunkt for timespris. Modellen setter ingen krav eller føringer til hvilken markedsplass kraftleverandører skal bruke for øvrig.

RME har valgt en slik henvisning fordi vi mener det må være en lett tilgjengelig pris, som er enkel for alle parter å finne frem til. Ved å bestemme at det er Nord Pool sin publiserte timespris i NOK som skal benyttes gis sluttbrukerne mulighet til å kontrollere prisen på fakturaen mot markedsprisen. Dette mener vi er viktig av hensyn til forbrukere. Hensikten er at det ikke skal være tvil om hva som er markedsprisen. Hensynet til enkelhet, effektivitet og transparens for alle parter, er vektlagt tungt i vår vurdering. Ulempen med en slik ordning er at leverandører som handler kraft på andre kraftbørser enn Nordpool kan oppleve en valutarisiko. Det er uklart for RME om dette vil innebære en ulempe som påvirker valg av kraftbørs aktørene handler på. Dette ønsker vi innspill på.

Dersom flere børser vil publisere timespris i NOK i fremtiden, vil RME vurdere å endre bestemmelsen til å reflektere dette. I et slikt tilfelle ville kraftleverandørene måtte tydelig oppgi hvilken referansepris de har brukt. Dette forutsetter at det er en referansepris som er lett tilgjengelig for sluttbrukerne – slik at de har en reell mulighet til å sjekke sin faktura, og at RME kan gjennomføre kontroll.

4.1.2.4 Henvisning til markedspris - alternativ 2

Nord Pool er ikke pålagt av RME å publisere en timepris. Å forskriftsfeste alternativ 1 innebærer derfor en risiko i tilfelle Nord Pool ikke publiserer timeprisen som planlagt, eller dersom de på et senere tidspunkt velger å ikke videreføre den.

Dersom Nord Pool ikke publiserer gjennomsnittlig timepris, bør det komme frem i forskrift hvordan denne skal beregnes. Alternativ 2 sier derfor at timeprisen skal beregnes som et aritmetisk gjennomsnitt av Nord Pool sine publiserte kvarterpriser i NOK per budområde,

Alternativ 2 angir overordnet hvordan man skal beregne seg frem til den gjennomsnittlige timeprisen, uten å gi detaljerte føringer på avrundingsregler og antall desimaler. Dette er av hensyn til at bestemmelsen ikke bør bli for teknisk. Som nevnt tidligere kan en for teknisk bestemmelse bli vanskelig å forstå og forholde seg til for kraftleverandører og sluttbrukere, noe som igjen kan skape både misforståelser og feil.

En konsekvens av å ikke gi detaljerte føringer på avrundingsregler og antall desimaler i alternativ 2, er at man ikke legger opp til at det finnes en uomtvistelig timepris. Det vil her kunne oppstå avvik i timeprisene mellom kraftleverandørene. Hvis, og så lenge, Nord Pool publiserer en timepris, vil det også kunne oppstå avvik mellom timeprisen til kraftleverandører og Nord Pool.

Selv om man ikke klarer å sikre en eksakt lik timepris på tvers av aktørene i alternativ 2 vil hovedformålet bak forskriftsendringen om en felles modell/praksis for beregning av timeprisen ivaretas.

4.1.2.5 *Fakturering skal skje på bakgrunn av målt forbruk*

Bestemmelsens andre ledd slår fast at faktureringen skal skje på bakgrunn av sluttbrukernes faktiske forbruk, det de blir målt på i dag. For sluttbrukere med profilmåling skal fakturering skje basert på profilert forbruk.

4.1.2.6 *Faktureringsmodellen gjelder ikke for umålte anlegg*

Bestemmelsen vil ikke gjelde for umålte anlegg. Etter overgangen til 15 minutters spotpris i døgnet, vil umålte anlegg bli avregnet ved at nettselskapet stipulerer måleverdier med 15-minutters oppløsning¹⁴, i stedet for de tidligere timesintervallene.

4.1.2.7 *Faktureringsmodell gjelder for leveringsplikt, plusskunder og avviksoppgjør*

For at bestemmelsen skal fungere som tiltenkt, må den gjelde for alle berørte aktører. Det er også andre avtaler som følger døgnet som vil omfattes. Bestemmelsens tredje ledd slår derfor fast at regelen også gjelder for nettselskapenes fakturering for leveringspliktige kraftleveranser i henhold til § 2-1a, plusskunder og avviksoppgjør.

Nettselskapets fakturering av leveringspliktige kraftleveranser er regulert i § 2-1a. Vi foreslår også endringer i § 2-1a som viser tilbake til ny § 9-1d. Se punkt 4.2 for hvorfor RME mener at nettselskapenes leveringspliktige kraftleveranser skal være omfattet av denne modellen.

Siden plusskunder har en registreringsfrekvens på 60 minutter, er det naturlig at også de omfattes av den nye bestemmelsen. Når kraftmarkedet går over til 15-minutters priser, vil plusskunder ikke kunne selge overskuddsstrømmen direkte til spotpris, da plusskundene blir målt per time. I stedet vil de få betalt basert på gjennomsnittlig timepris. RME har vurdert at det er hensiktsmessig at modellen skal gjelde for både innmating og uttak for plusskunder, da begge er knyttet til spotpris i dag i større eller mindre grad. Dersom plusskunder får mulighet til å avregnes per 15 minutter, vil bestemmelsen ikke gjelde for de plusskundene som får avregning per 15 minutter.

Bestemmelsen kommer til anvendelse også ved avviksoppgjør, hvor avregningsansvarlig skal gjennomføre et økonomisk oppgjør mellom kraftleverandører for å rette opp avvik. Dette inkluderer profilavregnede målepunkt, hvor avviket skal verdsettes etter områdeprisen i døgnet, jf. § 6-12, tredje ledd.

Bestemmelsen er kun ment å gjelde spotprisavtaler. Bestemmelsen vil ikke gjelde for fastprisavtaler. Selv om også fastprisavtaler kan være basert på spotprisen, bestemmes prisen i fastprisavtaler for en lengre periode, og svinger ikke fra time til time eller kvarter til kvarter. Regler for fakturering av forbruk ved fastprisavtaler følger av dagens § 7-1b jf. § 7-1c. Disse vil gjelde også etter at døgnet går over til 15-minutters priser. Bestemmelsen vil heller ikke

¹⁴ Omtalt i RME Rapport 7/2023 side 35.

gjelde for variable avtaler eller forvaltningsavtaler. Begrunnelsen er den samme som for fastprisavtaler.

Bestemmelsen er ikke plassert sammen med forskriftens øvrige bestemmelser om fakturering. RME har valgt å plassere den nye bestemmelsen for seg selv i kapittel 9 da den gjelder for alle sluttbrukere, både forbrukere og næringskunder. Det er også usikkert hvor lenge denne bestemmelsen skal vare.

4.2 Forslag til endring av § 2-1 om prising av leveringspliktig kraftleveranse

4.2.1 Forslag til endring

I de tilfeller der kraftleveranse til sluttbrukere skjer i henhold til nettselskapets leveringsplikt, jf. energiloven § 3-3, skal prisen de første seks ukene settes *lik Nord Pool sin publiserte timespris per budområde oppgitt i NOK jf. § 9-1d*, pluss 5 øre per kWh i påslag eksklusive avgifter. Etter de første seks ukene skal prisen settes *lik Nord Pool sin publiserte timespris per budområde oppgitt i NOK jf. § 9-1d*, pluss 8 øre per kWh i påslag eksklusive avgifter.

4.2.2 RMEs kommentarer

Bestemmelsen regulerer hvilken pris nettselskapene skal ta for leveringspliktige kraftleveranser. Endringen i bestemmelsen henger sammen med de nye reglene i § 9-1d. Kraftleverandører og nettselskaper med leveringsplikt må fakturere sluttbrukere basert på deres faktiske forbruk per time. Dette betyr at de ikke kan bruke 15-minutters markedspriser direkte. Nettselskaper må bruke faktureringsmetoden i § 9-1d når de skal fakturere sluttbrukere på leveringsplikt.

RME foreslår denne endringen fordi vi mener at sluttbrukere på leveringsplikt må få det samme vernet som øvrige sluttbrukere får etter den foreslåtte § 9-1d. De samme hensynene til forutberegnelighet og forbrukervern gjør seg gjeldende for denne kundegruppen.

4.3 Forslag til endring av § 9-1c om overtredelsesgebyr

4.3.1 Forslag til endring

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 2-1a, § 2-2, § 3-3, § 3-4, § 3-7, § 3-8, § 3-10, § 3-12, § 4-6 første og tredje til femte ledd, § 5-5, § 5-6, § 6-12, § 6-15, § 6-21, § 7-1b, § 7-2, § 7-3, § 7-4a, § 7-4b, § 7-5, § 8-1, § 8-1a, § 8-1b, § 8-3, § 8-5, § 8-6 og § 9-1d kan det ilegges overtredelsesgebyr.

4.3.2 RMEs kommentarer

Endring av bestemmelsen om overtredelsesgebyr gjøres for å inkludere den foreslått nye § 9-1d om fakturering av kunder som skal avregnes per time i lavspentnettet. Bestemmelsen endres for å sørge for at RME har mulighet til å bruke overtredelsesgebyr som sanksjon dersom et nettselskap eller en kraftleverandør bryter § 9-1d. Bestemmelsen er ment å ivareta hensynet til

både forbrukervern og likebehandling av sluttbrukere, og vi mener derfor det er riktig å åpne for muligheten for overtredelsesgebyr.

4.4 Ikrafttredelse

Alle endringene foreslås å tre i kraft 1. juli 2025 for å sørge for at man har en oversiktlig regel så fort som praktisk mulig etter overgangen til 15-minutters priser i døgnet markedet 11. juni 2025.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

5.1 Konsekvenser for sluttbrukere

Forslag til ny faktureringsmodell vil ha konsekvenser for fakturering av timesmålte sluttkunder tilknyttet lavspentnettet, leveringspliktige kraftleveranser og plusskunder, samt beregning av strømstønad.

For de fleste sluttbrukere vil en faktureringsmodell basert på gjennomsnittlig timespris og timesmålt forbruk oppfattes som relativt lik dagens timesfakturering. Modellen er transparent og enkel å forstå, og er basert på informasjon om forbruk og pris som er kjent for sluttbrukeren. Sluttbrukere kan kontrollere timeprisen de blir fakturert med gjennomsnittlig timepris fra Nord Pool. Vi vurderer at endringen vil oppfattes som liten for sluttbrukerne. Vi vurderer at det samme vil gjelde for plusskunder, som vil faktureres gjennomsnittlig timepris for den timesmålte innmatingen til nettet og det timesmålte uttaket fra nettet.

Fordi kraftleverandørene vil få økt risiko som følge av innføringen av foreslått faktureringsmodell, er det mulig at sluttbrukere vil oppleve økte påslag eller endrede månedsgebyrer fra kraftleverandørene.

5.1.1 Tilpasning av forbruk etter prissignaler

Etter overgangen til 15 minutters tidsoppløsning i døgnmarkedet, vil prisen i døgnmarkedet settes på kvarternivå. Sluttbrukeren vil imidlertid eksponeres for en utjevnet timespris, basert på gjennomsnittet av kvartersprisene i døgnmarkedet. Prissignalene i døgnmarkedet og prissignalet sluttbrukerne mottar vil derfor ikke sammenfalle, og prissignalet sluttbrukerne mottar vil ikke presist reflektere systembehovet for det aktuelle kvarteret. Ved innføring av ny faktureringsmodell vil sluttbrukere, på samme måte som i dag, ikke ha insentiver til å tilpasse seg innenfor timen.

En modell med gjennomsnittlig timepris gir sluttbrukerne en timepris å forholde seg til, og sluttbrukerne vil kunne både redusere totalforbruket og flytte forbruk fra time til time for å redusere egen strømregning, slik som i dag.

Dersom forslaget om Norgespris blir innført, vil kundene som tegner denne avtalen miste insentivet til å tilpasse forbruket sitt fra time til time som følge av varierende strømpris og få svekkede insentiver til å tilpasse forbruket gjennom døgnet for øvrig. Energileddet i nettleien vil likevel ivareta noe av prissignalet gjennom døgnet, siden mange nettselskaper har et lavere energiledd om natten og i helgen.

5.2 Konsekvenser for kraftleverandørene

5.2.1 Vurdering av risiko for kraftleverandørene

Oppgjør i engrosmarkedet og oppgjøret i balanseavregningen, vil skje med grunnlag i data per kvarter. For at all data skal være på kvarteroppløsning i balanseavregningen, vil Elhub stipulere målte timeverdier til kvartersverdier for hele kraftleverandørens portefølje av sluttbrukere med

timesmåling. Dette gjøres med en forbruksprofil i Elhub kalt «60-15 profilering». Denne forbruksprofilen vil bli brukt til å fastsette kvarterforbruket som skal legges til grunn av eSett Oy for avregning av ubalansene til kraftleverandøren. Kraftleverandørene må dermed forsøke å være i samsvar med denne forbruksprofilen når de handler inn kraft til sin portefølje, for å unngå ubalanser.

Kraftleverandørene vil få en økt profilrisiko når de fakturerer med gjennomsnittlig timepris. Profilrisikoen oppstår når kraftleverandøren må legge til grunn «60-15 profilering» ved innkjøp av kraft for å ikke være i ubalanse, men samtidig må fakturere sluttbrukerne basert på en annen fordeling av forbruksmønsteret gjennom timen. Dette skaper avvik mellom innkjøpskostnad og fakturert beløp for kraftleverandøren.

Som del av arbeidet med å utrede ulike modeller, ble det gjennomført en analyse av profilrisikoen knyttet til den anbefalte modellen. Analysen viser at det vil oppstå et systematisk avvik for kraftleverandørene, men at den er marginal sett opp mot omsetningen til kraftleverandørene. Om kraftleverandørene øker sitt påslag til spotprisen med 0,01 øre per kWh, er det etter denne analysen rimelig å anta at de dekker inn mye mer enn det som er nødvendig for å dekke profilrisikoen. Analysen tar forbehold om at prisvolatiliteten i et 15 minutters døgemarked er ukjent inntil videre. Dersom kvarterprisene i døgemarkedet varierer mer enn det som er lagt til grunn i analysen, vil avviket være større.

Når sluttbrukernes måleverdier registreres per time og ikke per kvarter, må kraftleverandørene i større grad sikre at de er i balanse per kvarter uten hjelp fra harmoniserte prissignaler mellom engros- og sluttbrukermarkedet. Kraftleverandørene må ta høyde for manglende insentiver hos sluttbrukere for tilpasning per kvarter i sine prognoser for handel. Hvis ikke kan dette føre til høyere handels- og ubalansekostnader.

Den økte risikoen kan føre til at kraftleverandørene øker påslaget eller månedsgebyret noe, men vi legger til grunn at dette vil være marginalt.

5.2.2 Administrasjonskostnader for kraftleverandørene

En faktureringsmodell som er vanskelig å forklare og kommunisere for kraftleverandørene, kan øke administrasjonskostnader som lempes over på sluttbrukerne i form av økte påslag eller økte månedsgebyrer.

En modell basert på gjennomsnittlig timepris vil trolig være enkel for kraftleverandørens kundeservice å forklare og kommunisere til sluttbrukerne. Modellen vil trolig oppfattes som relativt lik dagens timesfakturering for sluttbrukerne. Dette vil kunne bidra til færre klager, uenigheter og henvendelser for kraftleverandøren, sammenliknet med mer kompliserte modeller.

Siden endringen i hovedsak vil innebære å distribuere den nye timeprisen til sluttbrukerne, antar vi at det kun er behov for små systemendringer hos kraftleverandørene. Gjennomsnittlig timepris vil dermed kun medføre en mindre endring av praksis og systemer hos aktørene, og antas å ha lave omleggingskostnader.

5.3 Konsekvenser for nettselskapene

Nettselskap med leveringspliktige kraftleveranser vil på lik linje med kraftleverandørene få økt profilrisiko. Per første halvår 2024 var det 54 860 sluttbrukere som mottok leveringspliktig

strøm lenger enn seks måneder.¹⁵ På grunn av et relativt lavt antall kunder som mottar leveringspliktige kraftleveranser vil endringene ha mindre konsekvenser for nettselskapene enn for kraftleverandørene.

Hvis forslaget om Norgespris blir innført er det likevel viktig at nettselskapene har en gjennomsnittlig timespris som de kan ta utgangspunkt i for å beregne differansen mellom 40 øre/kWh ekskl. merverdiavgift og områdeprisen.

5.4 Felles konsekvenser for aktørene

5.4.1 Systemendringer hos aktørene

Å innføre foreslått faktureringsmodell vil kreve mindre systemendringer, noe som vil gjøre modellen billigere og enklere å gjennomføre enn øvrige modeller som er vurdert. Dette reduserer sannsynligheten for høye implementeringskostnader som kan bli overført til sluttbrukerne. Endringer vil være knyttet til endret bruk av prisdata, som kan inkludere utvikling av nytt regelsett i faktureringssystemene, samt endringer i kundeportalene og andre applikasjoner både hos kraftleverandør, tredjeparter og nettselskap. Siden fakturering av slutt kunder tilknyttet lavspennet nett er basert på timepriser i dag, vil overgangen være teknisk mindre krevende. Dette reduserer risiko for feil og forsinkelser i implementeringen.

5.4.2 Anvendbarhet

Innføring av gjennomsnittlig timepris kan implementeres hos alle aktører uten at det er et direkte behov for at en sentralisert plattform beregner og formidler prisen. Den kan benyttes uten større endringer i systemer for å fakturere spotprisavaler, strømstøtte, leveringspliktig strøm og plusskunder, siden faktureringen her allerede er basert på timepriser.

5.5 Konsekvenser for andre

RME selv vil oppleve noe merarbeid knyttet til innføring av ny faktureringsmodell, og når den er tatt i bruk. Dette vil særlig være informasjonsarbeid, i form av veiledning som skal gis til bransjen og til sluttbrukerne. RME antar også at det vil komme klagesaker i forbindelse med innføringen av faktureringsmodellen.

RME er usikker på i hvilken grad den foreslåtte modellen vil påvirke leverandører av fjernvarme, samt deres kunder. Vi ber om innspill på dette fra fjernvarmeaktørene.

Vi ber også om innspill fra Statnett på hvordan forslaget vil påvirke Statnetts balansering, som følge av at kundenes prissignaler er utjevnet i forhold til markedsprisene.

Vi har ikke identifisert virkninger for Nord Pool. Dersom strømleverandører mener forslaget får betydning for hvilken kraftbørs strømleverandører velger å handle på, kan det få en betydning for konkurransen mellom kraftbørser. Dette ønsker vi innspill på.

RME har ikke identifisert andre aktører som blir særlig påvirket av denne forskriftsendringen. Vi ønsker innspill dersom det er andre aktører som mener de vil bli påvirket i særlig grad.

¹⁵ Statistikk over sluttbrukerstatistikk. Se mer om [Leveringsplikt](#) på RMEs nettsider.

5.6 Nødvendige forutsetninger for en vellykket gjennomføring

En forskriftsfesting av den foreslåtte faktureringsmodell innebærer at sluttbrukere gis en rett til å bli fakturert basert på gjennomsnittlig timepris. Samtidig forpliktes kraftleverandører og nettselskaper med leveringspliktige kraftleveranser til å følge den nye metoden ved fakturering. Andre aktører, som balanseansvarlig, avregningsansvarlig og Elhub, vil også måtte forholde seg til de nye reglene. Ved utforming av den nye bestemmelsen er derfor disse tredjepartene forsøkt hensyntatt best mulig.

For at bestemmelsen skal virke etter sin hensikt, må de nye reglene forplikte alle kraftleverandører samt nettselskaper med leveringspliktige kraftleveranser til å fakturere timesmålte sluttbrukere på samme måte. Dette skaper transparens og likebehandling av alle sluttbrukere, kraftleverandører og berørte nettselskap. Videre må det klart fremgå av bestemmelsene hvordan kraftleverandørene og nettselskapene skal fakturere sluttbrukere, slik at disse kan treffe nødvendige tiltak for implementering.

For å oppnå formålet med en felles faktureringsmodell, må den gjelde for alle spotprisavtaler, leveringspliktige kraftleveranser og plusskunder. Dette krever grundig informasjonsformidling til alle berørte parter. Myndighetene bør gå ut med ensartet og tydelig informasjon til bransjen og sluttbrukere, og kraftleverandører og nettselskap må videreformidle denne informasjonen til sine kunder. Det er viktig at sluttbrukerne er godt informert, slik at man unngår usikkerhet blant kundene.

6 Utkast til forskriftstekst

6.1 Forslag til endringer i forskriften under energiloven

Forslag om endringer i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapenes nøytralitet mv (forskrift om kraftomsetning og nettjenester).

Hjemmel: Fastsatt av Energidepartementet [dato] med hjemmel i lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m (energiloven) § 10-6.

|

I forskrift 11.mars 1999 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. gjøres følgende endringer:

§ 2-1a skal lyde:

§ 2-1a Prising av leveringspliktig kraftleveranse

I de tilfeller der kraftleveranse til sluttbrukere skjer i henhold til nettselskapets leveringsplikt, jf. energiloven § 3-3, skal prisen de første seks ukene settes lik Nord Pool sin publiserte timespris per budområde oppgitt i NOK jf. § 9-1d, pluss 5 øre per kWh i påslag eksklusive avgifter. Etter de første seks ukene skal prisen Nord Pool sin publiserte timespris per budområde oppgitt i NOK jf. § 9-1d, pluss 8 øre per kWh i påslag eksklusive avgifter.

§ 9-1c skal lyde:

§ 9-1c Overtredelsesgebyr

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 2-1a, § 2-2, § 3-3, § 3-4, § 3-7, § 3-8, § 3-10, § 3-12, § 4-6 første og tredje til femte ledd, § 5-5, § 5-6, § 6-12, § 6-15, § 6-21, § 7-1b, § 7-2, § 7-3, § 7-4a, § 7-4b, § 7-5, § 8-1, § 8-1a, § 8-1b, § 8-3, § 8-5, § 8-6 og § 9-1 d kan det ilegges overtredelsesgebyr.

Ny § 9-1d skal lyde:

§ 9-1d Fakturering av sluttbrukere med spotprisavtale og registreringsfrekvens på 60 minutter.

Kraftleverandører som fakturerer sluttbrukere med spotprisavtaler og forbruk med registreringsfrekvens på 60 minutter, skal bruke Nord Pool sin publiserte timespris per budområde oppgitt i NOK. Dette gjelder også sluttbrukere med profilert forbruk.

Faktureringen baseres på sluttbrukerens forbruk av elektrisk energi per time etter § 7-5.

Denne bestemmelsen gjelder også for nettselskapers og kraftleverandørers fakturering av avviksoppgjør, jf. § 6-12 tredje ledd, fakturering av innmating og uttak hos plusskunder og for fakturering av nettselskapets leveringsplikt etter energiloven § 3-3.

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Reguleringsmyndigheten for energi

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo
Telefon: (+47) 22 95 95 95